

KÖZMŰVELŐDÉSI, TARSADALMI, GAZDASZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KOZLÖNYE.

MEGJELEN:
hetenként, vasárnap.
Egyes számok 10 krajcárjával kaphatók könyvkereskedésekben.
Előfizetési pénzek a szerkesztőséghez utasítandók.

Előfizetési feltételek.
Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre 5 ft — kr.
Hat hóra 2 ft 50 kr.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetések.
Négy hasábos, petit sor egyszeri hirdetésének helyéért 7 kr. kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A Nyilt-térben
minden három hasábos, garmond sor díja 20 kr., mi a szerkesztőséghez előlegelesen beküldendő.

Isten hozott!

Örömnép van ma városunkban s vidékünkön!

Magyarország herceg-primása, Simon János, bibornok Öminenciája magas látogatásával szerencsételti városunkat.

E tényre városunk minden lakójának magasan dobog fel kebele; mert városunk és vidéke a legnagyobb jóltevőjét üdvözli Öminenciájában.

Városunk s vidéke kulturális intézetei, a nőmívelés tekintetében, a mint nem állottak a mai kor színvonalán, úgy éppen nem voltak alkalmasak arra, hogy a közművelődésnek valódi előmozdítói, tényezői gyanánt tekintethetnek volna.

Mostoha és gyámoltalan sorsra voltunk e részben kárhozhatóva.

Támadt ugyan kebelünkben egy férfiú, Szepessy Imre, kegyes tanítórendi áldozár áldott emlékü személyében, ki hosszú munkás életének összes gyümölcseit, földie boldogulásának előmozdítására, a nőmívelés oltárára áldozatul hozta, minek folytán mi mindnyájan vérmes reményekkel eltelve, a közművelődési haladás dicső koszoruját már-már elérhetőnek tartottuk:

De az isteni gondviselés másképp határozott felettünk.

A nemes férfiut nagy munkájának közepette elszólítja tőlünk az ég; s mi támasz, segítség nélkül árvaságra jutottunk, odavetve az akadályok sisiphusi munkájának legyőzésére s elhárítására.

Ekkor Öminenciája mindenre kiterjedő magas figyelmét reánk fordítván s küzdelmeinket látván, kiterjeszté felénk nemcs áldáshozó jobbát, s minket a küzdelemben már-már a földre hullókat felemelt s céljaink elérhetővé végezt, a nagylelkű s bőkezű adományával felállított nőmívelde kapuján, az ígéret földjébe behelyezett.

Üdv és hála a legnagyobb magyar főpápnak, ki nemcsak magas állásánál, hanem leginkább fényes tulajdonai, gazdag erényei, magas lelki műveltsége, s nagylelkű s bőkezű adományai folytán valódi és méltó primása Magyarországnak!

Üdv és hála a legkegyesebb főpásztornak, ki szellemi életünk fölvirágzására, anyagi jólétünk előmozdítására az állandó csarnokot a jó nőiskolát megalapította, megnyitotta!

Üdv és hála a legbuzgóbb apostolnak, ki nem kimélve sem időt, sem munkát és fáradságot, megjelent szerény körünkben, hogy kisdedünket a hit, remény és szeretet körébe, országába bevezesse!

Aldás és szerencse kísérje minden lépteit!

Vizi-utunk koronája.

A Garam folyó szabályozásának egyik alapfeltételét képező és Kis-Koszmály községnél kiágazó jobbparti csatorna létesítése, a Garam jobbparti nagy vidék jólétének előmozdítására, a legjótékonyabb tényezőnek s valódi áldásnak tekinthető.

Ezen vidék Uj-Barstól kezdve Garam-Lök,

Pélek, Endrődök, Hólvény, Mező- Kis- és Nagy-Salló, Málások, Farnad sat. felé egész a Dunáig, az ugynevezett Cserhát mellett, vízhiányban szenved; s utalva van nagyobb vízszükségleteinek pótlása s némi elláthatása tekintetéből az esővizet fölfogó primitív vízfogók, vulgo, tócsák fönttartására, ahol a megromlott víz többet árt az egészségi ügynek, mint hasznot hajt a gazdaságnak.

S a mióta pedig az erdők nálunk oly dicsőségesen irtatnak s szántóföldekké alakítottak, nincs semmi, ami e nedvek rohamos kigőzölését, kipárolgását akadályozná; a nyári forróság, a mikor minden élő lény kinzó szomjúságában eped a jó víz után, valóságos kalamitás ezen vidékre.

Mire nézve, mi tartunk tőle, hogy ezen vidék, mely eddig a gazdag termékeny földtalaj okszerű művelése s ebből származott jólét által kitűnt, rövid idő alatt előmenetelében alá fog szállani, mi által a nemzeti vagyonosodás csökken s a jólét elenyészik; mind ezeknek pedig még most eléjét lehetne venni, ha ezen vidék kellő mennyiségű s jó vízzel elláthatnék, mely valamint gazdaszati s ipari célokra, úgy közlekedésre is fölhasználhatóknak

Ezt pedig csak a Garamból kihalított csatorna által lehetne valósítani.

Ezen eszme nem új, nem is a mienk. A kulturmérnökség hozta föl és oly érvek szólnak ezen eszme megvalósítása mellett, hogy azokat megdönthetőknék nem tartjuk, nem hisszük.

Ragaszkodunk tehát hozzá, mert egy oly vidéknek jólétéről, nem tévedünk tán, ha mondjuk megmentéséről van szó, mely, a mint meggyünkben, úgy alsó szomszédainknál is, a valódi erőnek magvát képezi.

Az a kérdés tehát: már most mit tegyünk?

Azt, amit a Garam balparti vidék a vizek szabályozására és kellő levezetésére kezdi.

Az érdekelteknek vizszabályozó társasággá kell alakulni.

Amit ugyanis, elszigetelten egyes emberi erő ki nem vihet, azt az egyesülés útján érvényesíteni lehet. A törvény megjelöli mindazokat a módokat, melyek szerént eljárhatni.

Fogjanak hozzá az érdekeltek a dologhoz, indítsák meg a mozgalmat most, midőn a Garamvölgy közlekedésének eszközeire megszerzésére más téren a mozgalom megindult; s vállvetve, közös erővel igyekezzenek eljárni.

Munka s áldozat nélkül a dolog nem fog menni; de azt hisszük, hogy megérdemli a munkát, áldozatot jövő jólétünk előmozdítása s biztosítása.

Mi most kötelességünknel fogva a fölvetett eszmét reprodukáljuk; s ha ennek megvalósítására, mint hinni szeretjük a mozgalom megindul, amint lapunk hasábjai mindenkor készen állnak az üdvös eszmék megvitatására s a gyakorlatba leend bevezetésére, úgy tartozkodás nélkül el fogjuk mondani saját nézeteinket s észrevételeinket.

Vajha kellő siker koronázná igyekezteinket!

K Ö Z Ü G Y .

Az igazságügyminiszter, hivatkozással az 1880. évi május hó 14-én, 13,004. sz. a. kiadott

körrendeletére, mely szerént Ő cs. és Apostoli király Felsége, a Boszniában és Hercegovinában levő osztrák-magyar konszulságok megszüntetését legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott: értesíti a kir. bíróságokat, miszerént a megszünt szerajevói főkonszulság kerületéhez tartozott novibazári zsandsákban, az osztrák és a magyar állampolgárok fölött, a szerajevói cs. és kir. főkonszulság által a kapitulációk értelmében gyakorolt igazságszolgáltatást, a közös miniszterium, az osztrák és a magyar kormányval egyetértve, következőleg szabályozta. „Az említett novibazári zsandsákban, az osztrák és a magyar állampolgárok fölött, a konszulsági bíraskodást jövőre az ottani hadi parancsnokság mellé rendelt polgári bizto., ettől függetlenül, oly módon és oly kiterjedésben fogja gyakorolni, amint erre előbb a megszüntetett szerajevói cs. és királyi főkonszulság volt hivatva. A nevezett polgári bizto. e szerént az oszmani birodalom területén hatályban lévő és különösen a szerajevói volt főkonszulság kerületében hatályban volt konszulsági bíraskodási szabályok szerént fog eljárni.“ Erről a királyi bíróságokat azzal értesíti, hogy a novibazári polgári biztoshoz intézett átirataikat a boszniai és hercegovinai hatóságokhoz intézettekhez hasonlóan, az igazságügyminiszterium fogja rendeltetésük helyére juttatni.

Bars megye alispáni hivatala a nagy közönség tudomására hozza, hogy az uralkodó, ragályos állapotbetegségek miatt további intézkedés megtételeig, a Nagy-Surányban rendezni óhajtott lóvásár és díjazás ideje bizonytalan időre elhalasztatott.

Pozsonymegye alispáni hivatala, a Pozsonymegyével szomszédos alsó-ausztriai hernalsi kerületben kintött keleti marhavész miatt, az egész kormányati határvonalra, Dévénytől föl a nyitrai határig határozatot rendelt, s annak azonnali fogamatba vétele iránt a pozsonyi és malackai járás szolgabiráit rendeltileg utasította volt.

Bars megye költségvetése 1882- évre.

S z ü k s é g l e t :

1. Közigazgatási 49,845 frt., 2. közbiztonsági személyzet fizetése és m. szolgák bére 10,520 frt., 3. ezek melléjárulékai 4,646 frt. 25 kr., 4. hivatalos helyiségek bérlete 1 400 frt., 5. irodai szükségletek 4,058 frt. 82 kr., 6. utiköltségek, napidíjak és nappénzek 650 frt., 7. a rendőri kihágás vagy csavargás miatt letartóztatott élelmezése 300 frt., 8. a megyei épületek föntartására 1,015 frt. 21 kr., 9. egyéb rendszeresített kiadások 334 frt., előre nem látható költségekre 800 frt.

Összesen 73,569 frt 28 kr. Ez évi szükséglet az 1881- évi szükségletet meghaladja 6781 frt. 03 krral.

F e d e z e t :

1. fekvő vagyonbeli jövedelmek 220 frt., 2. elhelyezett tőkék kamatai 1,002 frt. 69 kr.

Összesen 1222 frt. 69 kr. A szükségletre levonván a jövedelmet, kivántatik fedezetül 72,346 frt. 59 kr.

Ez évi fedezet az 1881- évi fedezetet meghaladja 7180 frt. 78 krral.

Az 1881- évi költségvetéstől eltérő külömbözet, a következőkben nyeri indoklását.

I. A s z ü k s é g l e t n é l : 1. A közigazgatási szükségletnél, a megyei törvényhatósági bizottságnak 1880- évi 201 sz. alatt hozott határozata folytán, miután az ut és hidépítési alap tulterhelve van, a kir. államfőmérnöknek járó utiátalány a közigazgatási és gyámhatósági költségvetésbe átvétetett 600 frt.; a munka évről-évre szaporodván, a közigazgatáshoz egy-egy díjnak 500 frt.; az árvászekhez, továbbá a garami, lévai és kistapolcsányi szolgabírói hivatalokhoz egy-egy díjnak 365 napidíjjal engedélyezése 1460 frt.; továbbá a várnagy fizetésének, miután a mérték hitelesítését is végzi 400 frtról, 500 frtra emelése 100 frt.; úgy szintén némely utiátalányok emelése és ujon megalapítása 650 frt.; végtére a központi tisztviselők részére indítványozott lakpénzek 2390 frt.

E tételnél mutatkozó többlet 5700 frt.

2. A közbiztonsági személyek és m. szolgák melléjárulékainak szükségleténél, és pedig a felszerelésnél, két huszárnak nyeregbanda és az őrtállók részére némely ágynemű beszerzendő lévén, a költség 138 frt.

tal szaporodott. Ellenben a ruházatnál, miután 4 rendőrt és a főispáni huszárt kivéve a többi szolgaszemélyzet csak is az évi ruházattal ellátandó, a költség 746 frttal — és összehasonlítván a szaporulatot az apadással, ezen rovatbeli költség az 1881. évhez képest: kevesbedett 608 frttal.

3. Hiv. helyiségek bérletének szükségleténél: a járásközpontban bérbe veendő, a központban pedig újonnan építendő börtönhelyiségekre előirányozott többlet 800 frt.

4. Az irodai szükségletnél: a fa mennyiségénél 109 frt. 50 kr., a megyeházi kivilágításnál 54 frt. 19 kr., a rendőri lakanyák kivilágításánál 74 frt., a papír és irodai szereknél 194 frt. 13 kr., a könyvnyomdához szükségelt 4 könek beszerzése 92 frt.

Többlet mutatkozik 523 frt. 82 kr.

5. Az utiköltségek és napdíjak rovatánál: a garami járási szolgabíróknak, mint fürdők biztosának évenként a m. kir. belügyminiszterium által utalványoztatni szokott 150 frt., melynek fedezése nincs.

A többlet tehát 150 frt.

6. A megyei épületek főtartási szükségleténél: a megyei épületek főtartására 791 frt. 21 kr., tűzkár elleni biztosítására 100 frt., tűzoltó szerek főtartására 50 frt., kémények tisztítására 74 frt.

Többlet 1015 frt. 21 kr.

II. A f e d e z e t n é l: 1. Az elhelyezett tőkék kamatai rovatánál: a tőke 17,059 frt. 65 krból, 16,959 frt. 65 krra szált alá; mert 100 frt. a lévai honvédség lóterének rendbehozatalára, 1881. június 23. 88 sz. alatt a törvényhatósági bizottság által fölajánlatott; a kamat jövedelem pedig nemcsak azért, hanem mert a takarékpénztárak a kamatlatbat 7%-ról 6%-ra leszállították: apadás 99 frt. 75 kr.

2. Egyébb jövedelmek címén: az 1881-ben fölvetett 300 frt. törültetvén s így az apadás 300 frt.

Vasutügyi értekezlet.

A garamvölgyi vasut létesítő bizottsága f. hó 10-én Léván. Ma iláth István Bars megye főispánja elnökléte alatt értekezletet tartott.

Jelen voltak a bizottsági tagok közül: Rudnyánszky Titusz, dr. Bra ch Ferencz, Kachelmann Károly, Gajdosik Ráfael, Leidenfrost László, Benkovits Ernő, Belcsák Károly, Bölemán Adolf, Lipthay Gusztáv, Kürthy József, Berdach Dávid, Pollák József, Foglár L. Dom, Bay V. Micsa y L. és Holló S.

Elnök előadja, hogy a tervezett vicinális Léva-Jalnai vasut létesíthetése tárgyában érintkezésbe tette magát a közlekedésügyi miniszterrel, ki határozottan kijelentette, hogy a tervezett garamvölgyi vasut ezen részének kiépítésére nézve nehézség a kormány részéről nem forogván fönn, azt erkölcsileg melegen támogatja.

Ennek alapján érintkezésbe lépett az építkezési szakférfiakkal is; nevezetesen az előmunkálatok megtételére nézve betertesiti Lerch Károly, főmérnök ajánlatát, ki a munkálatokat, még ez évben hajlandó eszközölni 10000 frt munkadíj és fuvarbiztosíték mellett. E díj a szakférfiak által is igen magasnak találtván, abban történt a megállapodás: hogy a munkadíj kilométerenként 100 frtban szabassék meg s lakást kivéve minden mellék illeték megvonandó.

Az előmunkálati költségekre e szerint 7-8000

frt. igényeltetvén, ennek beszerzésére nézve azon leg-helyesebb ajánlat fogadtatott el, hogy megyénk kontingensének érdekeit legkiválóbban képviselő vasut építésénél a megye erkölcsi támogatásának teljes tudatában forduljunk bizalommal Bars megye törvényhatósági bizottságához, kérve, hogy a 8000 frtot a lévai és garami járás közmunka alapjából engedélyezze, oly feltétel mellett, hogy ez összeg a vasut kiépítése esetében készpénzben, vagy részvényekben törlesztessék.

Hogy mily életrevaló e vasutvállalat, bizonyítja azon körülmény, hogy egy angol vasutépítő társulat már azon ajánlattal kereste föl a létesítő bizottság elnökét, hogy a beépítési tőke e g y h a r m a d á n a k elsőbbségi kötvényekben leendő 6%-os biztosítása mellett az építkezést elfogadja.

Ugyanerről tanuskodik a bizottság egyik tagjának egy szakavatott gabna kereskedőnek ugyanez alkalommal általa bemutatott szállítási díjtáblázat is; mely szerint egy vasuti teherszállító kocsi s a beléhelyezett gabna szállítási díjjal együtt véve: Pest-Nána-Bécs irányítással 56 frt.; Pest-Jalna 48 frt.; Bécs-Nyitra-Léva 84 frt.; Bécs-Jalna-Léva 76 frt 50 krral számítandó s így a minimum előny, a Léva-Jalna-Bécs irányításnál 7 frt. 50 kr.

Mind ezt a bizottság szíves tudomásul vevén, a föntebbi határozat kimondása mellett, fölkerzte elnökét, hogy a szakférfiakkal a munkálatok eszközlése végett tovább is érintkezék.

Különbfélek.

— Simor János magyarországi herceg-primása, bibornok érsek Öminenciájára körünkben van. Ma végzi a bérnyelést, azután meglátogatja a leánytanodát. Innét Selmeceze megye.

— A lévai gymnáziumban a beiratások befejeztettek. Beiratkozott összesen 226. Helybeli 119, s vidéki 107. A tanulók száma a múlt évihez mérve 29-el szaporodott, s hiszik, hogy a szám jóval nagyobb lett volna, ha a szülők ideje korán értesültek volna a ötödik osztály megnyitására, hová daczára a hosszas bizonytalanságnak mégis 18 ifju jelentkezett. Boszankodik is az „Esztergomi közlöny“, hogy a magas kormány maholnap már minden városnak csufolt községnek!? fog engedélyezni gymnáziumot. De nem szép dolog azaz irigykedés, főképe a kulturális mozgalmak kérdésében! Németország majdnem minden kis városának meg van a maga középtanodája, s azért mégsem látja az ifju nemzedék jövőjét veszélyeztetve. Roma sem érte el egy nap alatt fénypontját; az esztergomi gymnáziumban sem állott mindenkoron az ifjaknak rendelkezésére a tanulás minden feltétele.

— Ritka ügyesség. A múlt héten történt, hogy Tonhaiser nevű vádlottra Já v o r aranyosmaróthi albiró itéletet mondott. A kedvező itélet után nem talált szavakat a fél az itélet megköszönésére, s mit szóval kifejezni képtelen volt, kezeinek segítségével iparkodott kifejezni. A bíró hazamenendő kocsiraült, s csak ekkor veszi észre, hogy zseborája gazdát cserélt. A csendbiztos kutatása csakhamar kideríté, hogy a bíró a jöszívőségének emlékeül, Tonhaiser uram vitte el a zseborát. E kis tévedésért hat hónapot kapott.

— Vasuti szerencsétlenség. Szeptember 3-án éjjel, a Budapestről indult postavonat Nagymaros és Szob

között, összeütközött a 137. számú tehervonattal. Az összeütközés oly heves volt, hogy a személyvonat mozdonya a tehervonat két utolsó kocsiára ugraszólva föl-szaladt, a vonat közepén 5 kocsi a sinekből kikököknt s összetört, a szentartót követő kocsi pedig a szó-szoros értelmében darabokra zúzódt. A mozdonyvezető halálosan megsebesültek, az utasok közül is vagy 13-án kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek.

— Halálozások. Báró Pulcz Lajos f. hó 1-én Bécsben meghalt 68 éves korában. Egyike volt a közös hadsereg legkiválóbb hadvezéreinek, ki a szegedi árvíz-veszedelem idején a mentési munkálatok közül igen nagy érdemeket szerzett magának. — R a z i c s k a Nep. János egyetemi tanár szélhűdés folytán váratlanul meghalt.

— Fölszólítás. Tarnóczy Gusztáv fölkéri mindazokat, kik a nyitrai magyar állandó színházi alap-javára rendezett sorsjáték jegyeit megtartás vagy értékesítés végett töle átvenni és a huzás idején tul is megtartani sziveskedtek, hogy az ezekért járó összeget nevére (Csernek, Slavonia) mielőbb megküldeni kegyes-kedjenek.

— Páratlan vételár. Peszében egy árvás bagyatek oly zilált állapotban volt, hogy a törvényes becs-lés szerént 1441 frt 50 kr. értékű vagyont az adóssá-gok és a hátralékos kamatok feleméztéssel fenyegették. A nagykoru örökösök az árvák gyámjával egyetértőleg az ingatlan vagyon egy részének árverés utjábi eladá-sát határozták el. Az árverés a bírónál f. hó 4-én d. u. 4 órakor kezdetett meg és esti fél 9 órakor fejeztetett be. Az egymással körömszakadtig verse-nyező 7 árverező azon eredményt hozta létre, hogy a 4306 □ öles, 3 drb szántó és 1 drb rét a legtöbbet igézőre 1941 frton üttetett le. Ez tehát még Banáthban is páratlan vételár lenne. De ily vételárt csakis a pesz-érik képesek megadni, kik — csekély kivétellel — nemcsak önmagukat és polgártársaikat, hanem a va-gyonukat is megbecsülik. Azért meg is látszik rajtok az Isten áldása.

— Az országos vöröskereszt-egylet lévai fiókja, a bars megyei tűzkárosultak javára, f. hó 3-án Léván, zártkörű táncestélyt rendezett. Sajnálattal kell azon-ban megemlitenünk azt, hogy a közönség legnagyobb részénél ugylátszik nem talált viszhangra ez alkalom-mal is, és mint a tapasztalás mutatja már nem első izben, ugy a vöröskereszt-egylet, mint a szűköbbkörű rendező bizottság által hirdetett humanitárius cél, mert a multság estéjén, legfontosabb számítás mellett is csak 14 párt lehetett a táncteremben összeolvasni s a megjelent családok csupán a terem egyik oldalát foglalták el. Látva a csekély érdeklődést az ügy iránt, egyedüli kárpótlásul csak az maradt fönn, hogy minél kedvesebb és jobb hangulat, ébredjen az estélyen, — mi ugy látszik sikerült is, mert szűkkörben ugyan, de a megjelentek teljes számban reggeli 5 óráig tánc-oltak jó kedvvel és fáradhatlanul. — Fülűfizető volt: Ma iláth Istvánné urnő Öméltósága 5 frt, Rudnyánszky Titusz ur 4 frt, Ambró István ur 5 frt, Levatic Gusztáv ur 1 frt, Egg e n h o f f e r Ferencz ur 4 frt, R i m a n ó c z y Antónia urnő 1 frt. Fogadják e nemes adakozók a jótékonykez-levében, a legmelegebb köszönetet. A rendezőség. — Ugyanezen táncmulatságra vonatkozólag a közönség köréből vettük a következőt: „F. hó 3-án a helyb. vöröskereszt egylet javára többen táncmulat-

SIMOR JÁNOS

Magyarország herceg-primása bibornok érsek Öminenciájának Léva n léte alkalmából, — 1881. szept. 11-én. —

Hát hiu még sem volt a remény!... im támad egünkön
Fényes nap, s sugarát áldva lehinti reánk!
Országunk főpapja e nap, — s tündöklök a terhes
Életpályánknak pharosi tornya gyanánt.
Légy üdvöz nálunk, a hármas bércnek alatta!
Üdvözl a felföld gazdag erényeidért.
S aki a négy folyamat tartod már rég uralomban:
Szellem-uralmad alá álljon a hármas orom.
Légy üdvöz nálunk, a kegyesség pásztora, öre,
A ki körünkbe hozod a növelést s tudományt.
S e növelés, tudomány utait nagy szellemed őrzí,
Légbiztosb kalauz: jár a nyomában az üdv.
Légy üdvöz nálunk lángbuzgósgágu apostol,
A ki a hit s a remény és szeretetbe vezetsz.
Ah, hol a hit s a remény és a szeretet koszorút füz:
Nincsen-e boldogság, nincse erény e helyen?!

Légy üdvöz biveid lelkének fénye, világa!
Áldja neved mindig a haza s emberiség!

Luna.

Tárca.

Egy 48-iki (barsi) nemzetör naplójából.

Augusztus közepe táján, az orosz csapatok közül 67 kozák vonult be Kis-Tapolcsányba egy kapitány vezérlete alatt. A kapitány születésére nézve gróf volt. Sajnos, a jó embernek nevét elfelejtettem már. Csakhamar ismeretségbe léptünk egymással. Orosz létére nem közönséges részvétet és rokonszenvet tanusított hazánk szerencsétlen sorsa-, szánalmas állapota iránt.

Emberei egyik nap fölkerették, engedne csak egy félórát rablást s engedné meg, hogy a helységet föl-gyujthassák.

Amint erről értesültem, azonnal siettem kimélet-ért esdeni. Kérésemet teljesítette. Áldás legyen emlé-kén is. Mezővárosunk (Kis-Tapolcsány), akkor aligha nem a vad csordák rettenetes martalékává lett volna.

A kapitány legényeinek hálából, két akó szilva-pálinkát adattam, mitől ök tökéletesen le részegedtek s engem, dalaik hangoztatása mellett, az utczákon ujongva végig vonszoltak.

Nem hagyhatom említetlenül a következő esetet. Nemzetőreim, február 10-én, báró F r i e s e n h o f tisztartóját, S c h r i m p f nevezett, mint kémét elfogták.

Vizsgálat alá vevén ügyét, a gonosz embernek zsándéka igaznak bizonyult. Büntette oly nagy volt, hogy a rögtoni föbelövetést minden lelkifordulás nél-kül megérdemelte volna. Kiderülvén azonban, hogy az illető 6 gyámoltalan gyermekek atyja, kegyelmet kapott és szabadlábra bocsáttatott, előbb összeégettetvén a nála levő titkos iratok s egyéb jegyzetek.

Nem volt köszönet benne. A nemezis mégis meg-boszulta magát. Harmadnapra ugyanis, a honvédhuszá-rok, S c h r i m p f e t újból, mint kémét elfogták s nyomban föl is akasztották.

De nemcsak kéme, hanem ami tán ennél még rosszabb, árulók is akadtak, a magyar ügynek talaj-donképi megölői.

Nekem is, mint a hazai ügy egyik, talán legsze-rényebb harcászának, kijutott az elárultatás keserű gyümöleséből. Áldozata lettem a bösz ármánynak.

Két árulóm akadt. Az egyik T. J. kis-lehotai lelkész és R i c h t e r N. (megátalkodott cseh ember s híres söriszakosságáról), gróf K e g l e v i c h János, excellenciásnak kulcsárja. Ez a két egyén mindent fölterjesztett azon a helyen, ahonnan a veszély fe-nyegedett.

Már mikor szeretett hazánk ingadozó följre jutott

...! Augusztus 26-ika volt, amikor Kis-Tapolcsányon keresztül 80 cs. k. csendör, nem tudni merre, vette volt utját.

Ezek nálam vásárolván, az árúért kényszer-bank-jegyekkel akartak fizetni. Minthogy azonban „ilyesmí-ről“ akkor még tudomásom (másnak sem) nem volt, elfogadni vonakodtam s kijelentettem, hogy a bevásá-rlott tárgyakat, valamint a fizetendő összeget ajándékba adom. Erre néhányan közülök elfogatásomat indítvá-nyozták.

Szerencsére, a vezető őrmester több bölcsesség-gel rendelkezett, mint az ő porkolábjai s kijelenté, hogy miután a német bankok megjelenése köztudo-másra nincs még hozva, a boltost joggal elfogatni nem lehet. És ez akkor így is történt. Nem fogtak el. Bezzeg, másképe lön néhány nappal utóbb!

Szeptember 1-ső napján, vasárnap, déli félegy órakor, épen ebédközben, egyszerre csak betoppan hozzám 6 jól fölfegyverzett csendör, őrmestertüknek azon egyszerű kijelentésével, hogy kövessem őket, mert „fogoly“ vagyok.

Engedve az erőnek, követtem őket. Erre átszol-gáltattak az udvaromon várakozó más 6 csendörnek, akik is bevitték a kastély udvarára s körém állva, örképen körbefogtak.

R i c h t e r a kastély kulcsárja, elő-buvik áruló rejtékéből s teljes erőből bahotázva és kaczagva, mi több, arczomba pökdőse, gyalázatos Kossuthkutya, akasztófaravaló „rebell“ s hasonló gyön-nyörű czimezésekkel illetni nem átalott.

Ez elviselhetetlen piszok magaviselet és beszédre katonásan fölszólítottam a mellettem álló csendöröket hogy ama gyalázatos embert távolítsák el.

De mi történik? Alig néhány percz vártatva . . . ismét berukkol 6 csendör az udvarra s kit hoznak vajon? — Hozzák dr. D l h o v s z k y Józsefet, a helység mindenki által tisztelt, derek lelkiatyját. Hej! ritka lelkész is volt ő, a megboldogult, olyan lelkesítő beszédeket tartott a lévai táborban . . . lelkesült a

ságot rendeztek, melyre, mint előrelátható volt, igen kevesen jelentek meg. Oka ennek részben a kedvezőtlen idő, részben ama figyelmetlenség is volt, hogy számosan nem kaptak meghívó jegyeket. A táncmulatság különben igen kedélyes volt, amiért is a rendező urak a legnagyobb örömmel fedezik a körülbelül 80 frt deficitet.

— A nő-ipar tanítónő képezde Pozsonyban még hat növendék vehető föl az idén, mint bentlakó. A tanfolyam negy évig tart. Az évenként fizetendő díj teljes ellátásért, mosás és orvosi ápolásért, valamint kiképzetésért egyszáz és hetven forint valamint tíz forint tanszerekre. Francia nyelvi és zongora tanítás külön fizetetik. A pozsonyi ipartanítónő képezde az országos nőiparkiallításán ismét bemutatta rendszerét, mely egy a maga nemében és elég arra, hogy minden további ajánlgatást feleslegessé tegyen. Ezen valóban legelősebb nevelő és tanítónőképezdebeni belépésre folyamodványok Pozsonyba, az ipartanítónő képezde igazgatóságához küldendők.

— Koresmai verekezés Verebélyen. F. hó 4-én Malisek Anna koresmájában bálat adott a mesterlegénység; mikor aztán már megelégték a tánczót: először a suszter és ezimadiák szabdalták meg egymást, aztán a szegény cigányoknak estek. A verekezésnek két halála vert az áldozata. Tudósítónk azt mondja, hogy ott a verekezés előmozdítója maga a koresmai személyzet. Ha így volna, ajánljuk az üzlet tulajdonost hatóságunk figyelmébe.

— Egyik fővárosi lap ujabbán ama szomorú hírt pendíti meg, hogy a Magyar Föld újévkor megfogna szünni. Ha az egyetlen gazdasági lapnak, a Magyar Földnek is meg kell buknia, a magyar gazdaközönség megérdemli: „hogy idegen gazdaságzatok nyomása alatt áll, mert nem igyekszik fölébe emelkedni annak, amit ell akar riasztani.” A Magyar Föld egyike a legkitűnőbbben szerkesztett szaklapoknak, s mint ilyen a magyar irodalomban egyedül áll; ne engedjük buknia. A gazdaközönség vegye kezébe szaklapja ügyét. Ugyan mit szólhatna ehhez a külföld: Magyarország kontingense a gazdaközönség s egyetlen nagyobb szabású lapját fűntartani képtelen?

— A Narodnie Noviny fogalma a névmagyarosításról: „Pozsonyban egy ember sem magyarosította meg nevét, ami a lakosság szoliditása és becsületességének bizonyítéka, mert többnyire olyanok magyarosították meg nevüket, kiknek nyomos okuk van szégyelnie magukat apjuk nevéért. Állásra nézve legtöbbszörre állami hivatalnokok magyarosítottak meg, irnokok és szolgák 70, aztán megyei hivatalnok 18, tanárok és tanítók 36, rabbinus 7. Az elvetett nevek közt van 379 német, 58 tót, (oly kevés semmire való!) 10 szerb horvát, 4 lengyel és 11 magyar.”

— Rövid hírek. A király f. hó 18-ka és 23 ka közt, több napig Budapesten fog időzni. Ez idő alatt Őfelsége elnökléte alatt a ministerek értekezletet tartanak a jövő évi közös költségvetés megállapítására. — Biharmegye, a székelyhid-nagyváradi és székelyhid-nagyváradi helyiérdekű (viczinális)-vasutakra, subvenzio fejében, a megyei közmunka alaptól tíz éven át 75,000 forint ajánlott meg s ennek alapján alkudoznak C a v a l l i e r E. vállalkozóval. — Sennyey Pál báró, Pozsony I. kerületének képviselője, egészségge helyreállítása miatt hosszabb ideig Olaszországban marad s ennek folytán a képviselőségről lemondani szándéko-

szent ügyért s azért kellett lakolnia. Ő is a kastély udvarára került. S vajon csak oda? Nem. Együtt sinlődtük meg utóbb (amint látni fogjuk) Pozsonyban, a vízi-kaszárnyában „az igaz ügy” Vesztafény! Veszta, mert kiolthatatlan a magyar ember kebeléből az a szent érzés, a minnek neve „szent haza szeretet”. . . De ime, még nem elég nekik — a két áldozat. Nem elég a kistapolcsányi egyszerű kereskedő, meg a köztisztviselőben álló helyiség tudós lelkészé. Nem elég. Hogy is volna elég, hiszen: Omne bonum trinum!

Hozzák már, hozzák őt is, a harmadik áldozatot. Hozzák a helyiség derék bíróját. Szegény Ruzsicska János, helybeli bíró . . . tehát ő is „rebellisnek” számít? Miért? Mert magával ragadt, őt is az ibletteljes, hazafias szent inspiráció.

Elragadta . . . s azért a díja: 6 esendőr, udvarra pellengérezés s végre a pozsonyi vízikaszárnya. Az a vízikaszárnya sokat tudna mondani!

A kastély udvara . . . Amíg ugyanis az előfogatok megérkeztek, mindaddig Richter nem tudott lecsillapodni, egyre szórva szítkait a „gyalázatos Kosuthkutya”-ra.

Négy óra tájban végre elindultunk a kastély udvaráról. Ad audiendum verbum Nyitrára szállítottak bennünket. Tanu vallomásra Christiani Ede, kistapolcsányi lakos lett a esendőség által fölszólítva. Ő is Nyitrára követte a foglyokat. Ott azonban a „policej” előtt olyan derekasan vallott felölünk, hogy még az nap szabadon bocsátottak mindhármunkat.

Ugyanaz nap este már a mienknél voltunk Kis-Tapolcsányban.

De ezzel, reánk nézve kedvező kimenetelével a dolognak, sem T. J., annál kevésbé Richter volt megelégedve.

Följelentettek tehát újra, még pedig t t a l Po-zeu zsonyban, ahonnan szintén 24 cs. k. esendőr lett kiküldve Kis-Tapolcsányba.

Szeptember 17-én, éjeli féltizenkét órakor történt elfogatásunk. Az elfogatási hivatalos iraton, mint

zik. — Blaha Luiza szept. 4-én írta alá a szerződést, mely szerint 14,000 frt évi fizetésért 3 évre a népszínházhoz kötötte le magát. — A svajczi kormány ellen, K r a p o t k i n herceg kiutasításá miatt, a lakosság tüntet. — Vilmos császárt Danzigba a hadgyakorlatok alkalmával, III. S á n d o r orosz császár meglátogatja.

A közönség köréből.

(„Iskola már mai nap pénzre nem észre ügyel!”)

T. Szerk. ur! Ketten is egy ellen! Nem baj. Fogni, igaz, hogy fogott t. szerk. urnak a Bars 31. számában, tollából eredett „Reflexiók”-hoz csatolt megjegyzése.

Egy kis eszmecsereit idézett föl és ez az élet szava a szellemi világban.

Mondom, két tanfőru is szólott a tárgyhoz, t. i. az „isk. takaréknem, vagy nem lenni”-jéhez, becses lapja utóbbi, azaz 36. számában.

A fölszóalók elsejének, K. N., f. v. vezető tanító urnak, eléggé hosszú elmélkedésére, engedje, oda nyilatkoznom, hogy tulzottan sötét szinben látja az ország állapotát, oly annyira, hogy a nemzet vagyoni ziláltságának regenerációjára az isk. takarékpénztár behozatalát (a saját szavai) üdvösnek, hasznosnak, sőt szükségesnek találja.

Am legyen meggyőződése szerint, már t. i. hogy ha helyes az a meggyőzés; ez esetben tiszteletet is érdemel. Sajnálom kell azonban, hogy sötét fölfogásában egyáltalában nem osztozhatom.

Másrészt t. K. N. ur is a „magyar Laurent” ebédelő pártjához tartozván (és ezt bizonyossággal állítom), kétségbe kell vonnom, hogy fenforgó tárgyban elfogulatlanul és részrehajlatlanul kövesse meggyőzésé sугalatt, még ha annyiszor is hivatkozik emnyi évi isk. tapasztalataira.

T. L. ur, akit támadó soraimban „barsi apostolnak” találtam elkeresztelni, már keményebb hangot alkalmaz fölszóalásában. Diplomata. Sajtópört helyez kilátásba, mert rá g a l o m r ó l é s a z i g a z s á g e l f e r d i t é s é r ől beszél.

A sajtópört, ha arra kerülne a sor, készségesen elfogadnám. Más bökkenő van azonban T. L. ur vagdalkozásában. Es ez az, hogy lépten-nyomon vét a logika ellen. Nem látszik tudni, hogy az általa fölállított tételben (Angol- és Franciaország gazdagodása) benne foglaltatik, ha nem is közvetlenül és egyenesen kimondott szavakban, a következtetés is. T. i. az a következtetés, hogy a nevezett országok gazdagodásának, ő szerinte, alapja es talpköve nem más, mint az isk. takarékpénztár. Nem úgy van-e? (Lásd a Bars 18. sz.)

Vét akkor is a logika ellen, amidőn válaszának 2-ik pontjában (Bars 36. sz.) a r á g a l o m é s f e r d i t é s vádját egyenesen maga ellen fordítja.

Osszefoglalva a mondottakat, sajnálattal, jóllehet az illemesség határain belül, odanyilatkozom: hogy az egyik válaszoló ur pesszimista, azonfölül „ebédelő párti,” a másiknak pedig t. i. az apostolnak jó adag logikára kellene szert tennie, már t. i. hogyha eszméjét, szerintem elvetendő eszmét, a tout prix-diadalra kívánná juttatni.

Budapestben, 1881. aug. 30-án.

Garami Rikárd.

Arverések szeptemberhő 15—20-áig.

B a t v o s z k i Józsefnek, Óbarson 678 frtra becsült ingatlanai, szept. 15-én.

K o l l á r Imrénének és társainak, Óbarson 396 frtra és 96 frtra becsült ingatlanai, szept. 15-én.

P ó k a János (juhász) örökösének, Ujbarson 700 frtra becsült ingatlanai, szept. 16-án.

B o h u n i c z k i Istvánnak, Nagy-Kozmályon 861 frtra becsült ingatlanai, szept. 17-én.

G r e g á n y Szabó Annának, Léván 334 frt 25 kr-ra becsült ingatlanai.

— B o r i Andrásnak, Léván 250 frtra és 207 frtra becsült ingatlanai szept. 20-án.

A Bars magántáviratai.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyama.

(Érkezett: szept. 10, este 8 órakor.)

T e r m é n y	Min. hektol.	Ár	
		100 kilogr.	100 kilogr.
Buza bászági	72 ^{1/10}	12.75	13.00
„ „ tiszavidéki	76 ^{1/10}	12.60	13.05
„ „ pestvidéki	76—	12.50	12.90
Szokvány (Usance) szept-ókt.		12.80	12.85
Rozs magyar	70	9.—	9.20
Árpa takarmány	60	7.50	7.80
„ maláta	62	9.50	10.50
Zab magyar	36 ^{1/10}	7.60	7.70
Tengeri bászági		6.90	7.—
„ másnemű		6.85	6.90
Repeze káposzta		12. 1/2	13 1/2

A bécsi gabona- és lisztőzsde hivatalos árfolyama.

(Érkezett: szept. 10, este 8 órakor.)

T e r m é n y	Minős. hekto.	Ár	
		100 kilogr.	100 kilogr.
Buza bászági	76	13.30	13.70
„ felvidéki	73	—	75 —
„ „	74	—	76 —
„ „	78	12.50	12.90
„ „	80	—	81 —
Usance (szokv. buza)		12.65	12.72
Rozs, felvidéki	68	9.90	10.30
Árpa felvidéki		9.—	10.50
Árpa takarmány		—	—
Kukoricza		7.40	7.50
Szokv. (Usance) szept. okt.		7.92	7.97
Cinquantin tavalyi.		7.75	8.—
Zab mercantil magy.		7.50	7.75
„ rostált		7.95	8.40
Szokv. (Usance) tavaszra.		8.50	8.55
Repeze káposzta		14.—	14.25
Szesz 100 liter%		38.—	38.—
Buzaliszt 0 szám		22.75	23.25
„ 1 szám		21.25	22.75
„ 2 szám		20.25	22.05
„ 3 szám		18.50	19.50

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Holló Sándor.

állítólag legveszedelmesebb egyén, én voltam elsőnek följegyezve s mint ilyen négyféle vasra voltam verendő.

Es ugyis történt. Lábamra, kezeimre vertek békót és ismét lábaimon, kezeimen keresztül vaslánczot fűztek reám.

Az éjszakák hidegek voltak. Szeretett nőm s felejthetetlen édes anyám beüzentek a vendégfogadóba, mert lakásomról a esendőrök oda szállítottak: szabad volna e részemre egy kis fekete kávé kávéni.

Szerencsémre, az eszorte őrmestere fölötté derék lengyel ember volt. Látom, ugymond, becsületes magyar emberrel van dolgom s ezzel legényeinek megparancsolá, hogy a vasakat oldják le rólam s nekem annyit mondott, amíg az előfogatok megérkeznek, menjen haza s költse el a fekete kávéját.

Ritka egy ellenség volt azaz őrmester. Kedves emléke a sirig él szívemben.

Eközben megérkeztek az előfogatok, békókban magukkal hozva a helyiség lelkészét, dr. D l h o v s z k y Józsefet, P a t a k N. káplányát, akit csak azért fogtak el, mert pap, s végre R u z s i c s k a (Rózsa) János bíró.

Egyenesen Pozsonyba hajtattak velünk a vízikaszárnya kapujához. A börtönör kijelölt helyünkre vezetett.

Már 9 hétig voltunk fogva, egymástól elkülönítve s én több ízben is a badi törvénszék előtt állva, a midőn boldog emlékezteti ipam, B a u d i s s János, az esztergomi káptalan főerdésze, nővérem V. Mária és nőm K. Mária Őfelségéhez Bécsbe mentek, kegyelmet eszközölendők számomra.

Ez, ha nem is mindjárt, bekövetkezett. Szabadlára bocsátottak, a következő bizonyítvány kézbesítése mellett:

„Certifikat für Kaufmann Karl Kiszlingstein, mit der Verbindlichkeit Klein-Tapolcsány nicht zu verlassen und sich auf jedesmalige Vorladung hiergerichts zu stellen, dorthin auf freiem Fuss entlassen wird. — Pressburg am 16. November, 1849. Vom k. k. Kriegs-

gerichte. Karl Kremp, m. p. Oberstlieut. und Präses M i t l a c h e r, m. p. k. k. Auditor.

A vád volt: „wegen politischer Umtriebe”. Hazajövetelkor, fogságomnál is nehezebben súlyosodott reám — a vagyoni károsulás szomorú ténye. Kilencz hét alatt ugyanis nem kevesebb mint 13 ezer forint erejéig károsultam. Meginlitem, megtörtént, csak hazám tudjam boldognak.

Főtörökvésem most az volt, hogy fogolytársaimat is kiszabadítsam. Es ez sikerült is. D l h o v s z k y plébános, a káplán és R u z s i c s k a kistapolcsányi bíró még ugyanazon év deczemb. 26-án haza érkeztek.

Amde azért a katonai felügyelet és szigor alól nem voltunk fölmentve. En annyiban voltam szerencsebb, hogy a felejthetetlen kormánybiztos, M á r t o n f f y Dénes (székelye Ar. Maróth volt) kivételes engedélye folytán, azonban mégis mindenkorra szóló egyszeri jelentkezésemnél fogva, bárhová mennem szabad volt.

Vége ütött a teljes megváltás órája. Nem volt többé felügyelet, sem katonai szigor.

1850-ben márcziushő 8-án 418. sz. a. a következő cs. k. kormánybiztosi fölmentő rendeletnek örvendhettem.

Szószerént így hangzik:

„A n d r e á n s z k y Sándor, kerületi főispán ur Öméltóságának, a pozsonyi kerületi haditörvénszéktől nyert hivatalos jelentése folytán, tisztelt főbíró ur kitanitandja D l h o v s z k y József, kistapolcsányi lelkész urat, K i s z l i n g s t e i n Károly odaváló kereskedőt és R u z s i c s k a János bíró afelől, hogy az ellenük legutóbbi forradalmi részvét miatt ugyanazon haditörvénszék előtt megkezdett vizsgálódás, kellő próbák hiánya miatt, befejezettnek kijelentett, mihez képest az e d l g i szigorúság alól fölmentettek. M á r t o n f f y, m. k.”

Itt szakad vége a czimben jelölt napló egyik főszakaszának.

A vágvölgyi vonal menetterve.

Érvényes májushó 15-dikétől kezdve.

Pozsony-Trencsény.				Trencsény-Pozsony.								
Állomások			Sz.v. I. II. III.	V.v. I. II. III.	V.v. I. II. III.	Állomások			Sz.v. I. II. III.	V.v. I. II. III.	V.v. I. II. III.	
Pozsony	.	.	indul	1.06	7.10	6.52*	Trencsény	.	.	indul	7.00	3.43
Nagyszombat.	.	.	"	2.59	9.55		Vágújhely	.	.	"	7.45	4.54
Galgócz-Lipótvár	.	.	"	3.31	10.53		Pöstyén	.	.	"	8.19	5.45
Pöstyén	.	.	"	4.09	11.53		Galgócz-Lipótvár	.	.	"	8.51	6.36*
Vágújhely	.	.	"	4.45	12.51		Nagyszombat	.	.	"	9.36	7.40* 4.00*
Trencsény	.	.	érkez.	5.26	1.54		Pozsony	.	.	érkez.	11.08	9.52* 6.26
Nagyszombat-Szered.				Szered-Nagyszombat								
Állomások			V.v. I. II. III.	V.v. I. II. III.	Állomások			V.v. I. II. III.	V.v. I. II. III.			
Nagyszombat	.	.	indul	10.30	9.50*	Szered	.	.	indul	1.40	3.00*	
Szered	.	.	érkez.	19.59	10.19*	Nagyszombat	.	.	érkez.	2.11	3.31*	
Récse-Prácsa.				Prácsa-Récse.								
Állomások			Szem. v. I. II. III.	Állomások			Szem. I. II. III.					
Récse	.	.	indul	11.02	Budapest	.	indul	8.20				
Prácsa	.	.	érkez.	11.12	Bécs	.	"	8.35				
Budapest	.	.	"	5.42	Prácsa	.	"	1.00				
Bécs	.	.	"	2.10	Récse	.	érkez.	1.11				

A *gal jelzett órák az időt esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig jelzik.

38. szám

H I R D E T É S E K.

szeptember 11, 1881.

Legjobban	osztályozásra	alkalmas!
Eredeti	MAYER	trieur
22,000 gép használat- ban		A gyári jel- vény kivántassék
	212. 15-14.	
GROSSMANN J.		
váci-körút, 76.	BUDAPEST	váci-körút 76

Minek PESTRE, mikor nálam		Minek BÉCSBE?, minden előpénz nélkül,
egyforintos részletfizetésre HOWE, ANGER, SINGER, WEHLER és WILSON-		
gépet,		5 évi jótállás mellett, kapni.
Családi czélokra ajánlom, 5 évi jótállásom mellett a Singer-gépeket 40 forintért. Öreg gépek becséréltetnek, vagy igazítottak jutányos áron; géptük, részek és csolnok, minden, raktáromban található.		
213. 10-9.	Fischer Miksa kereskedésében, Léván.	

Üzlet és lakás.

Ipolságon,
egy pék-üzlet
(a legjobb karban levő sütőkemenczével)
és
kényelmes lakás
350 frt. hasznobér mellett azonnal át-
vehető.
Részletesebb fölvilágosítást ad
Bussay Mihály,
ipolsági háztulajdonos.
214. 1-1.

Tanítónői pályázat.

A hazai népnevelés ez idő szerinti legaldnzatkészebb maecenása, SIMOR bibor-
nok, hercegprimás őeminenciája nagylelkűségéből, Bars megye Zeliz mezővárosá-
ban, egy rom. kath. magyar ajku,
elemi leánytanítónői állomásra
ezennel pályázat nyitattik,
Javadalmái: 350 forint, 2 öl kemény tüzelő fa saját használatára és szabad
lakás. A női kézimunka és zenetanításban jártas tanítónő magán oktatás után 200-
300 forint mellékjövedelemre számíthat. Tanképesség, a magyar s német nyelv, nem-
különb a női kézimunka tudása mulhatlanul megkívántatik. A megválasztandó csak
egy próbaév eltelte után fog hivatalában hatóságilag megerősített. A kellőleg fel-
szerelt és amennyire lehet sajátkezűleg készített női kézimunka mintákkal ellátott
folyamodványok, **f. évi szept. 30-ig** az alulirt iskolaszéki elnöknek bérmentve beküldendők.
Zeliz, 1881. szeptember 8-án.
215. 1-1.
Kendalvy Lajos,
plébános, iskolaszéki elnök.